

SBÍRKA ZÁKONŮ ČESKÉ REPUBLIKY

Částka 27

Rozeslána dne 23. dubna 1999

Cena Kč 12,90

O B S A H:

68. Nález Ústavního soudu ze dne 17. února 1999 ve věci návrhu na zrušení § 44 odst. 1 písm. d) a § 44 odst. 2 zákona č. 288/1995 Sb., o střelných zbraních a střelivu (zákon o střelných zbraních)
69. Nález Ústavního soudu ze dne 16. února 1999 ve věci návrhu na zrušení obecně závazné vyhlášky města Mníšku pod Brdy č. 52/1996 o omezujících opatřeních k zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku
70. Nález Ústavního soudu ze dne 18. února 1999 ve věci ověření volby senátorky JUDr. Dagmar Lastovecké
71. Vyhláška Ministerstva dopravy a spojů o přepravním řádu pro silniční dopravu osob

Opatření ústředních orgánů

Opatření Českého statistického úřadu, kterým se doplňuje Program statistických zjišťování na rok 1999

68

NÁLEZ

Ústavního soudu

Jménem České republiky

Ústavní soud rozhodl dne 17. února 1999 v plénu o návrhu Ing. J. B. a P. M. na zrušení § 44 odst. 1 písm. d) a § 44 odst. 2 zákona č. 288/1995 Sb., o střelných zbraních a střelivu (zákon o střelných zbraních),

takto:

Návrh se zamítá.

Odůvodnění

Navrhovatel Ing. J. B. podal dne 10. dubna 1998 Ústavnímu soudu ústavní stížnost proti rozsudku Krajského soudu v Brně č. j. 29 Ca 40/97-19 ze dne 3. února 1998, jímž byla zamítnuta žaloba proti rozhodnutím policejních orgánů České republiky, které nevyhověly jeho žádosti o vydání zbrojního průkazu s odkazem na § 44 odst. 1 písm. d) zákona č. 288/1995 Sb., o střelných zbraních a střelivu (zákon o střelných zbraních), s odůvodněním, že žadatel není bezúhonný, protože byl pravomocně odsouzen pro úmyslný trestný čin a dosud neuplynulo 10 let od pravomocného odsouzení nebo od ukončení trestu odnětí svobody. Současně s ústavní stížností podal navrhovatel návrh na zrušení § 44 odst. 1 písm. d) zákona o střelných zbraních. V odůvodnění svého návrhu uvedl, že požádal o vydání zbrojního průkazu, avšak jeho žádost byla příslušnými orgány policie zamítnuta s odkazem na uvedené ustanovení zákona o střelných zbraních z toho důvodu, že není bezúhonný,

protože byl v roce 1991 uznán vinným trestným činem zneužívání pravomoci veřejného činitele a odsouzen k peněžitému trestu ve výši 2 000 Kč. Podle názoru navrhovatele legální i soudní výklad tohoto ustanovení zákona o střelných zbraních, totiž to, že se týká i peněžitých trestů, s nimiž není spojen výkon trestu odnětí svobody, vede k mimořádné tvrdosti a dostává se do rozporu s principem právního státu zakotveným v článku 1 Ústavy České republiky (dále jen „Ústava“), neboť fakticky umožňuje stavět do jedné roviny osoby, jejichž činy vyžadují k nápravě pouze peněžitý trest, s osobami, za jejichž trestné činy je nezbytné použít podstatně závažnější sankce [§ 44 odst. 1 písm. a) a b) zákona o střelných zbraních]. Navrhovatel se cítí být tímto postupem diskriminován, když navíc poukazuje na rozpor mezi skutečností, že podle trestního zákona se po zahlázení odsouzení na pachatele hledí, jako by se trestného činu nedopustil, avšak podle jiného zákona (zákon o střelných zbraních) se na něj hledí, jako by k zahlázení nedošlo.

S ohledem na uvedené skutečnosti se IV. senát Ústavního soudu zabýval splněním podmínek § 74 zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, (dále jen „zákon o Ústavním soudu“) a poté, co dospěl ke kladnému závěru, usnesením č. j. IV. ÚS 165/98-14 ze dne 14. května 1998 řízení o ústavní stížnosti podle § 78 odst. 1 zákona o Ústavním soudu přerušil a návrh na zrušení § 44 odst. 1 písm. d) zákona o střelných zbraních postoupil plénu Ústavního soudu. Věc byla zapsána pod sp. zn. Pl. ÚS 16/98.

Navrhovatel P. M. podal dne 17. srpna 1998 ústavní stížnost proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě č. j. 22 Ca 431/97-20 ze dne 6. května 1998, jímž byla zamítnuta žaloba proti rozhodnutím policejních orgánů České republiky, které nevyhověly jeho žádosti o vydání zbrojního průkazu s odkazem na § 44 odst. 1 písm. d) a § 44 odst. 2 zákona o střelných zbraních s odůvodněním, že žadatel není bezúhonný, protože byl pravomocně odsouzen pro trestný čin a k zahlázení odsouzení podle zvláštního zákona se při posuzování bezúhonnosti osoby nepřihlíží. Současně s ústavní stížností podal navrhovatel návrh na zrušení § 44 odst. 2 zákona o střelných zbraních. V odůvodnění svého návrhu uvedl, že jediným důvodem, proč mu nebyl vydán zbrojní průkaz, byla skutečnost, že byl v roce 1991 uznán vinným trestným činem podle § 277 odst. 1 písm. b) a odst. 2 písm. a) trestního zákona a byl mu uložen podmíněný trest odnětí svobody v trvání 6 měsíců se zkušební dobou 1 roku, přičemž následujícím usnesením Vojenského obvodového soudu v Olomouci sp. zn. 2 T 109/91 ze dne 25. června 1992 bylo uznáno, že se osvědčil a hledí se na něho podle § 60 odst. 4 trestního zákona, jako by nebyl odsouzen. Na tomto základě pak Krajský soud v Ostravě, stejně jako dříve orgány Policie České republiky, dospěl k závěru, že nesplňuje podmínku bezúhonnosti stanovenou v § 44 odst. 1 písm. d) zákona o střelných zbraních. Trestněprávní důsledky osvědčení ve zkušební době jsou podle názoru soudu právně irrelevantní, protože správní orgán musí při posuzování bezúhonnosti žadatele důsledně vycházet z legální definice tohoto pojmu a nemůže přihlížet k trestněprávním důsledkům vyplývajícím z § 60 odst. 4 trestního zákona. Krajský soud zastával názor, že podle § 44 odst. 2 zákona o střelných zbraních je nutno přihlížet nejen k odsouzení, které bylo zahlázeno, ale i k odsouzení, u kterého platí zákonná domněnka neodsouzení. Podle názoru navrhovatele je tento výklad extenzivní a omezuje žadatele v jeho právu na vydání zbrojního průkazu. Navíc je otázkou, zda lze na tento případ aplikovat § 44 odst. 2 zákona o střelných zbraních, když institut zahlázení odsouzení je věcně odlišný od institutu zákonné domněnky neodsouzení. Aplikací uvedeného ustanovení došlo k porušení navrhovatelova práva na osobní čest a dobrou pověst podle čl. 10 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“) a je dán i rozpor s čl. 40 odst. 2 Listiny, když je vyloučeno, aby se osobě, která je považována za nevinnou, protože k jejímu odsouzení nelze přihlížet, přičítalo k tíži, že spáchala trestný čin.

Po zjištění, že i tento návrh splňuje podmínky stanovené v § 74 zákona o Ústavním soudu, rozhodl IV. senát Ústavního soudu podle § 78 odst. 1 zákona o Ústavním soudu usnesením č. j. IV. ÚS 366/98 ze dne 13. října 1998 o přerušení řízení o ústavní stížnosti a návrh na zrušení § 44 odst. 2 zákona o střelných zbraních postoupil plénu Ústavního soudu. Věc byla zapsána pod sp. zn. Pl. ÚS 27/98.

Plénum Ústavního soudu pak usnesením Pl. ÚS 16/98 ze dne 20. ledna 1999 rozhodlo o spojení obou návrhů ke společnému projednání a rozhodnutí, přičemž budou nadále vedeny pod sp. zn. Pl. ÚS 16/98.

Ústavnímu soudu byl pod sp. zn. Pl. ÚS 1/99 předložen i návrh P. K. na zrušení § 40 odst. 1 písm. e), § 44 odst. 1 písm. d) a § 44 odst. 2 zákona o střelných zbraních. Návrh na zrušení uvedených ustanovení byl podán v souvislosti s ústavní stížností ze dne 7. prosince 1998 proti rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích č. j. 10 Ca 201/98-25 ze dne 23. září 1998. Ústavní soud usnesením č. j. Pl. ÚS 1/99 ze dne 28. ledna 1999 tento návrh podle § 43 odst. 1 písm. e) zákona o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů, odmítl, protože shledal, že tento návrh je nepřipustný. Podle § 35 odst. 2 zákona o Ústavním soudu je návrh nepřipustný, jestliže Ústavní soud již v téže věci jedná. V řízení o předmětném návrhu byla tato podmínka splněna, protože o téže věci jedná Ústavní soud v řízení vedeném pod sp. zn. Pl. ÚS 16/98. Projednání návrhu vedeného pod sp. zn. Pl. ÚS 1/99 tedy bránila překážka věci zahájené. Navrhovatel však měl právo účasti na jednání o dříve podaném návrhu jako vedlejší účastník.

Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky poukázala ve svém vyjádření na důvodovou zprávu k § 44

odst. 1 písm. b) zákona o střelných zbraních, podle níž je kritérium bezúhonnosti další náročnou podmínkou, jež by měla v největší míře znemožnit vydávání zbrojních průkazů osobám, které vzhledem ke své minulosti a současným prokazatelným informacím o nich mohou být potenciálními nositeli nebezpečí ze zneužití zbraně. Ustanovení § 44 zákona o střelných zbraních obsahuje zejména vybrané nejzávažnější trestné činy, které jsou odstupňovány podle míry společenské nebezpečnosti, čemuž odpovídá i délka doby, po kterou žadatel o zbrojní průkaz nemůže být považován za bezúhonnou osobu. Cílem napadeného ustanovení je tedy podle názoru Poslanecké sněmovny především ochrana společnosti před potenciálním zneužitím zbraně. Z tohoto důvodu je nerozhodné, zda byl pachatel takového trestného činu uložen trest odnětí svobody nebo jiný trest anebo že odsouzení za takový trestný čin bylo již pro jiné účely podle zvláštních zákonů zahlazeno. Pominout nelze ani nerovnost spočívající v tom, že po případném zrušení předmětného ustanovení by mohl být vydán zbrojní průkaz osobě, která byla pravomocně odsouzena pro úmyslný trestný čin, nikoliv však osobě, která je podle § 45 zákona o střelných zbraních pouze tzv. nespolehlivá, neboť byla v posledních 3 letech pravomocně uznána vinnou za stanovený přestupek. Za tohoto stavu věci nelze než vyjádřit stanovisko, že zákonodárny sbor jednal v přesvědčení, že přijatý zákon je v souladu s Ústavou, ústavním pořádkem a naším právním řádem, přičemž je na Ústavním soudu, aby podaný návrh posoudil a vydal příslušné rozhodnutí.

Ve svém dalším vyjádření Poslanecká sněmovna zaujala stanovisko i ve vztahu k návrhu na zrušení § 44 odst. 2 zákona o střelných zbraních. Z jejího vyjádření vyplývá, že právo na vydání zbrojního průkazu je omezeno § 44 odst. 1 písm. d) zákona o střelných zbraních, a nikoliv § 44 odst. 2 tohoto zákona, který pouze vylučuje přihlížet k trestněprávním důsledkům zahlázení odsouzení podle zvláštního zákona. Lze se přitom domnívat, že absence § 44 odst. 2 zákona o střelných zbraních by neměla, a to i přes případné zahlázení odsouzení podle trestněprávních předpisů, vliv na stanovenou délku doby, po kterou se žadatel o zbrojní průkaz nepovažuje za bezúhonného. Totéž platí i pro institut tzv. osvědčení podle § 60 trestního zákona. Současně nelze přehlédnout ani skutečnost, že o zahlázení odsouzení rozhoduje soud na žádost nebo návrh oprávněných osob, z čehož vyplývá, že posouzení bezúhonnosti pro účely zákona o střelných zbraních by v případě, že by se přihlíželo k zahlázení odsouzení, záviselo pouze na tom, zda byl takový podnět soudu podán a jak o něm bylo rozhodnuto. Dále Poslanecká sněmovna uvedla, že se u zahlázení odsouzení podle § 69 a 70 trestního zákona a u osvědčení podle § 60 trestního zákona sice jedná o odlišné instituty, jejich důsledky jsou však totožné, tzn., že se v obou případech na pachatele hledí, jako by nebyl odsouzen. Rozlišování těchto institutů z hlediska splnění podmínek pro vydání zbrojního průkazu považuje proto za bezpředmětné. Poslanecká sněmovna považuje za bezpředmětnou též skutečnost, že poznámka pod čarou č. 13) k § 44 odst. 2 zákona o střelných zbraních obsahuje pouze odkaz na ustanovení trestního zákona a trestního řádu týkající se zahlázení odsouzení, protože poznámka pod čarou není součástí normativního textu právního předpisu, a nemá proto normativní povahu. I zde Poslanecká sněmovna vyjádřila názor, že zákonodárny sbor jednal v přesvědčení, že přijatý zákon je v souladu s Ústavou, ústavním pořádkem a naším právním řádem.

Z těsnopisecké zprávy o 36. schůzi Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky ve dnech 31. října – 3. listopadu 1995 vyplývá, že zákon o střelných zbraních byl na této schůzi přijat potřebnou většinou poslanců podle čl. 39 odst. 1 a 2 Ústavy poměrem hlasů 65 proti 27. K projednání a přijetí zákona došlo na základě vládního návrhu č. 1665 ze dne 8. února 1995 a společné zprávy výborů Poslanecké sněmovny (sněmovní tisk 1665). Tento zákon byl vyhlášen v částce 75 Sbírky zákonů České republiky rozeslané dne 13. prosince 1995 a nabyl účinnosti dnem 1. března 1996. Lze tedy mít za to, že zákon byl přijat a vydán v mezích Ústavou stanovené kompetence a ústavně předepsaným způsobem (§ 68 odst. 2 zákona o Ústavním soudu).

K návrhu na zrušení uvedených ustanovení zákona o střelných zbraních podalo své vyjádření i Ministerstvo vnitra. Z vyjádření vyplývá, že zahlázením odsouzení má § 44 odst. 2 zákona o střelných zbraních na mysli všechny případy vzniku fikce neodsouzení. V případě opačného výkladu by totiž zejména v případě trestných činů uvedených v § 44 odst. 1 písm. d) zákona o střelných zbraních, tedy trestných činů neuvedených v písmenech a) a b), jestliže byly spáchány úmyslně a neuplynulo alespoň 10 let od pravomocného odsouzení nebo od ukončení výkonu trestu odnětí svobody v případě, že byl tento trest uložen, mohlo mít pravomocné odsouzení za stejný trestný čin pro různé osoby odlišné důsledky z hlediska splnění podmínek bezúhonnosti. Tím by byla podle názoru Ministerstva vnitra porušena zásada rovnosti v právech podle čl. 1 Listiny. Ministerstvo vnitra dále uvedlo, že použití přísnějších hledisek bezúhonnosti v případě zákona o střelných zbraních je odůvodněné. Ustanovení zákona týkající se bezúhonnosti je třeba chápat jako restriktivní opatření, jež má za účel snížit počet držitelů zbrojních průkazů a tím také zbraní, a to zejména zpřísněním podmínek pro získání zbrojního průkazu. K restriktivním opatřením se přistoupilo i v jiných zemích a byly zavedeny i v některých státech Evropské unie. Zákon o střelných zbraních byl chápán jako zákon speciální se zvláštní úpravou bezúhonnosti a jejího posuzování. Ostatně, pokud tento zákon po splnění stanovených podmínek stanoví právo na získání zbrojního průkazu pro fyzickou osobu, v žádném případě se nejedná o naplnění některého z práv a svobod založených Ústavou nebo Listinou. Rovněž nemůže podle názoru Ministerstva vnitra použitím § 44 odst. 2 zákona o střelných

zbraních dojit k narušení práva na ochranu dobré pověsti podle čl. 10 odst. 1 Listiny. Posuzování podmínek stanovených zákonem se děje v neveřejném řízení před orgánem Policie České republiky a důvody, proč není možno zbrojní průkaz vydat, jsou sdělovány pouze žadateli. Ministerstvo vnitra proto navrhuje zamítnutí návrhu.

Podstatou návrhu na zrušení § 44 odst. 1 písm. d) zákona o střelných zbraních je tvrzení, že toto ustanovení je v rozporu s principem právního státu zakotveným v čl. 1 Ústavy, jakož i s principem rovnosti v důstojnosti a právech zakotveným v čl. 1 Listiny, neboť odejmutím práva na získání zbrojního průkazu osobám, které byly postiženy pouze peněžitým trestem, dochází ve skutečnosti k jejich diskriminaci. Podstatou návrhu na zrušení § 44 odst. 2 zákona o střelných zbraních je tvrzení, že toto ustanovení je v rozporu s čl. 10 odst. 1 Listiny, neboť není respektován právní důsledek zahlazení podle § 70 odst. 1 trestního zákona, podle kterého, bylo-li odsouzení zahlazeno, hledí se na pachatele, jako by nebyl odsouzen.

Návrh na zrušení § 44 odst. 1 písm. d) a § 44 odst. 2 zákona o střelných zbraních se zakládá na 2 argumentech. Prvním je absence rozlišování mezi z hlediska sankce rozdílnými trestnými činy při posuzování bezúhonnosti, v čemž je spatřováno porušení principu právního státu podle čl. 1 Ústavy; druhým je pak dotčení základního práva vyplývajícího z čl. 10 odst. 1 Listiny, protože není respektován právní důsledek zahlazení dle § 70 odst. 1 trestního zákona, podle něhož, bylo-li odsouzení zahlazeno, hledí se na pachatele, jako by nebyl odsouzen.

Nutno poznamenat, že zákon o střelných zbraních, který nabyl účinnosti dnem 1. března 1996, zavádí pro všechny občany nárok na získání zbrojního průkazu, avšak po splnění všech zákonem stanovených podmínek. Jedná se tedy (na rozdíl od minulosti) o věc nárokovou (v minulosti tento nárok dán nebyl a o možnosti získání zbrojního průkazu rozhodoval správní orgán policie). Zákon o střelných zbraních ve své části šesté upravuje podmínky vedoucí k získání zbrojního průkazu. Ten (v případě splnění stanovených podmínek) vydává okresní ředitelství Policie České republiky. Kromě dosažení předepsaného věku, způsobilosti k právním úkonům, zdravotní způsobilosti a odborné způsobilosti je požadována i bezúhonnost a spolehlivost. Oproti dřívější právní úpravě jsou tak jednoznačně stanoveny přesné a přehledné podmínky, za jejichž splnění lze zbrojní průkaz vydat, přesněji řečeno, za jejichž splnění zbrojní průkaz vydán být musí. Je v těchto souvislostech na místě úvaha, zda je za daného stavu věci získání zbrojního průkazu věcí náročnou a obtížnou, jinými slovy, zda podmínky stanovené zákonem o střelných zbraních jsou příliš přísné (posuzováno také v souvislosti s podaným návrhem – tedy i z hlediska stanovení rozsahu bezúhonnosti tak, jak ji zákon o střelných zbraních vyžaduje). Podle přesvědčení Ústavního soudu lze zákonodárcem zvolené řešení pokládat za přijatelné, nikoli za nepřiměřené. Konečně ovšem takto zvolenou úpravu nelze pokládat za protiústavní, a to ani z hlediska, které zdůraznil navrhovatel, máje na mysli především rozpor s čl. 1 Ústavy, kdy je namítána mimořádná tvrdost, která se dostává do rozporu s principem právního státu, když fakticky umožňuje stavět do jedné roviny osoby, jejichž trestné činy vyžadují k napravení pouze peněžitý trest, s osobami, za jejichž trestné činy je nezbytné použít přísnějších sankcí. Ústavní soud v řadě svých rozhodnutí vyložil obsah ústavního principu rovnosti. Identifikoval se v nich [zejména v nálezech ve věcech vedených pod sp. zn. Pl. ÚS 16/93 (Sbírka ÚS č. 1, str. 194 – 5, 205 – 6), Pl. ÚS 36/93 (Sbírka ÚS č. 1, str. 179), Pl. ÚS 5/95 (Sbírka ÚS č. 4, str. 218), Pl. ÚS 9/95 (Sbírka ÚS č. 5, str. 137)] s chápáním ústavního principu rovnosti, jak byl vyjádřen Ústavním soudem ČSFR (Sbírka ÚS ČSFR, 1992, č. 11): „Je jisté věcí státu, aby v zájmu zajištění svých funkcí rozhodl, že určité skupině poskytne méně výhod jako jiné. Ani zde však nemůže postupovat libovolně... . Pokud zákon určuje prospěch jedné skupiny a zároveň tím stanoví neúměrné povinnosti jiné, může se tak stát pouze s odvoláním na veřejné hodnoty.“. Ústavní soud odmítl absolutní chápání principu rovnosti, přičemž dále konstatoval: „rovnost občanů nelze chápat jako kategorii abstraktní, nýbrž jako rovnost relativní, jak ji mají na mysli všechny moderní ústavy“ [Pl. ÚS 36/93 (Sbírka ÚS č. 1, str. 179)]. Obsah principu rovnosti tím posunul do oblasti ústavněprávní akceptovatelnosti hledisek odlišování subjektů a práv. Hledisko první přitom spatřuje ve vyloučení libovůle. Hledisko druhé vyplývá z právního názoru vyjádřeného v nálezu ve věci vedené pod sp. zn. Pl. ÚS 4/95 (Sbírka ÚS č. 3, str. 209): „nerovnost v sociálních vztazích, má-li se dotknout základních lidských práv, musí dosáhnout intenzity, zpochybňující, alespoň v určitém směru, již samu podstatu rovnosti. To se zpravidla děje tehdy, je-li s porušením rovnosti spojeno i porušení jiného základního práva, např. práva vlastnit majetek podle čl. 11 Listiny, některého z politických práv podle čl. 17 a násl. Listiny, práv národnostních a etnických menšin podle čl. 24 a násl. Listiny a podobně [shodně i Pl. ÚS 5/95 (Sbírka ÚS č. 4, str. 217 – 18)]. Hlediskem druhým při posuzování protiústavnosti právního předpisu či jeho části zakládající nerovnost je tedy dotčení některého ze základních práv a svobod. Pokud navrhovatel namítá, že zákonodárce posuzuje stejným způsobem nerovné případy (čímž by měl porušit čl. 1 Ústavy), bylo by možné s ním souhlasit pouze tehdy, jestliže by tak činil libovolně, resp. by tím zasáhl do základního práva nebo svobody. Vymezení okruhu osob dle § 44 odst. 1 písm. d) zákona o střelných zbraních však libovolné není. Je dáno dostatečně určité a srozumitelné známkou úmyslného spáchání trestného činu a v tom obsaženou informací o mravní způsobilosti žadatele o vydání zbrojního průkazu. Jelikož „právo“ na střelnou zbraň není základním

právem, není namítanou nerovností napadeného zákonného ustanovení dotčeno některé ze základních práv a svobod, a není proto dán ani důvod jeho zrušení pro porušení práva rovnosti.

K omezení základních práv či svobod, i když jejich ústavní úprava omezení nepředpokládá, může dojít v případě jejich kolize. V těchto situacích je nutné stanovit podmínky, za jejichž splnění má prioritu jedno základní právo či svoboda, a za splnění kterých jiné. Základní je v této souvislosti maxima, podle které základní právo či svobodu lze omezit pouze v zájmu jiného základního práva či svobody.

V posuzované věci se v kolizi ocitají základní právo plynoucí z čl. 10 odst. 1 Listiny (promítající se kromě jiného v § 69 a 70 trestního zákona) a základní právo na život (čl. 6 odst. 1, 2 Listiny), případně další základní práva, jejichž omezení by bylo lze docílit použitím střelných zbraní, (čl. 11 odst. 1, čl. 12 odst. 1, čl. 13 Listiny a jistě i další). Při posuzování možnosti omezení základního práva či svobody ve prospěch jiného základního práva, resp. svobody lze stanovit tyto podmínky, za jejichž splnění má prioritu jedno základní právo či svoboda:

První podmínkou je jejich vzájemné poměřování, druhou je požadavek šetření podstaty a smyslu omezo-
vaného základního práva, resp. svobody (čl. 4 odst. 4 Listiny). Vzájemné poměřování ve vzájemné kolizi stojících základních práv a svobod spočívá v následujících kritériích – prvním je kritérium vhodnosti, tedy odpověď na otázku, zdali institut omezující určité základní právo umožňuje dosáhnout sledovaný cíl – tj. ochranu jiného základního práva. V daném případě, pokud je namítáno, že za určitých konkrétních okolností (v některých určitých případech) jeví se tyto podmínky přísné (stran získání střelných zbraní), jde pouze a výlučně o úvahu zákonodárce v určitém času a prostoru. Je namístě připomenout, že oblast střelných zbraní (jejich získání a držení) je takovou sférou života společnosti, ve které lze akceptovat postup omezující, který je třeba pečlivě zvažovat. Stanovené podmínky je možné označit za přísnější, rozhodně však nejsou mimořádně striktní či dokonce extrémní. Uvedená ustanovení potom umožňují upevnit ochranu základních lidských práv, jak byla zmíněna.

Kritérium potřebnosti spočívá v porovnání legislativního prostředku omezujícího základní právo, resp. svobodu s jinými opatřeními, umožňujícího dosáhnout stejného cíle, avšak nedotýkajícího se základních práv a svobod. Ani zde nelze státu vyčítat, že by stanovením uvedených podmínek vybočil z rámce, který je v dané oblasti přiměřený, a nelze mít ani za to, že stanovením bezúhonnosti, a tedy vymezením určité míry mravnosti, přesahuje přiměřenou míru potřebnosti. Třetím kritériem je porovnání závažnosti obou v kolizi stojících základních práv. V posuzovaném případě jedním z nich je právo na lidskou důstojnost, osobní čest, dobrou pověst a ochranu svého jména, druhým potom právo na život, případně další základní práva, jejichž omezení by bylo možné docílit užitím střelné zbraně, (čl. 11, čl. 12 odst. 1, čl. 13 Listiny a další). Součástí porovnání závažnosti v kolizi stojících základních práv je i zvažování využití právních institutů minimalizujících argumenty podložené zásahem jednoho z nich. V posuzovaném případě řada argumentů vypovídá ve prospěch zákonodárce provedené úpravy, resp. podmínky jím stanovené nevybočující právě z rámce přiměřenosti. Argument empirický (prokazatelně rok od roku narůstající počet úmyslných trestných činů spáchaných legálně drženou střelnou zbraní), systémový (stále větší nárůst razantních a závažných trestných činů), hodnotový (důrazné útoky na život a majetek občanů). Případné úvahy o právu na sebeobranu je třeba v daných souvislostech odmítnout – právě i s poukazem na to, že o obtížnější bude možnost střelnou zbraň získat a držet, o to větší budou právě možnosti sebeobrany. Sjednocujícím prvkem (u osob, kterých se týká prokázání bezúhonnosti) je právě skutečnost (§ 44 odst. 1 zákona o střelných zbraních), že se dopustily úmyslného trestného činu. Jistěže se takto posuzovaná záležitost posunuje do roviny mravní či snad morálně etické. Z hledisek již vyložených tedy není rozhodující zvažovat (a to ani z hledisek ústavněprávních), o jaký druh trestné činnosti či o jaký konkrétní trestný čin šlo či jaká sankce byla v tom či onom případě uložena. Nelze tedy vyčítat zákonodárci, že vůči těmto osobám jeví nedůvěru, a to ovšem právě a jenom v souvislosti s tak závažným jevem, jako je držení a vlastnictví střelných zbraní. Není tak možné hovořit o hypertrofii obecnosti a potřebnosti diferenciacie, která by zajistila ústavní princip rovnosti. Napadené ustanovení zákona o střelných zbraních je dostatečně konkrétní právě stanovením všech jednoznačně vymezených podmínek, za kterých lze střelnou zbraň získat a také ji držet. Z hlediska zmiňované bezúhonnosti je to právě ona doba (z hlediska zahlazení odsouzení) vymezená § 44 odst. 1 písm. a) až d) zákona o střelných zbraních. Tato doba je stanovena přesně a určitě a platí také za přesně stanovených podmínek pro všechny subjekty stejně. Základní vztah k zákonu o střelných zbraních se i v případech podřazených pod písmenem d) § 44 odst. 1 zákona o střelných zbraních sjednocuje a dostává výraz právě v souvislosti s úmyslným spácháním trestného činu dotýčných subjektů s poukazem na výrazný a společensky významný jev, jako je držení střelné zbraně a důsledky z toho plynoucí.

I s odhlédnutím od toho, že vlastnit a držet střelnou zbraň není základním lidským právem (a zajisté ani právem vlastnit majetek podle čl. 11 Listiny), přece jenom je namístě uvést, že zájem na ochraně základních práv, jako jsou právo na život, zdraví či ochranu majetku, je evidentní a s právem na vlastnictví a držení zbraně nesouměřitelný. Možnosti sebeobrany v případě útoku se střelnou zbraní se stávají minimálními. Proto je namístě

v oblasti možností získání střelné zbraně postupovat uvážlivě a pozorně. Ohledně úvahy o rozporu napadeného ustanovení zákona o střelných zbraních s čl. 10 odst. 1 Listiny nutno odkázat na to, co již bylo řečeno, snad s dodatkem, že i při vyžadování opisu z evidence Rejstříku trestů je samozřejmou povinností správních orgánů policie práva obsažená v čl. 10 odst. 1 Listiny respektovat. Listina samotná je základním pramenem právní úpravy ochrany osobních údajů a spolu s dalšími právními předpisy, jako je např. občanský zákoník, trestní zákon a zákon o přestupcích, zákon o advokacii a zákon o ochraně osobních údajů v informačních systémech, představuje dostatečnou ochranu a garance základních lidských práv obsažených v čl. 10 odst. 1 Listiny. Ostatně není ani důvod mít obavu z toho, že příslušný státní orgán při práci s opisem z evidence Rejstříku trestů by zmíněná základní práva porušoval (státní orgány přicházejí do styku s opisem z evidence Rejstříku trestů, např. při trestním řízení – policie, státní zastupitelství, soud), a to i v době, kdy trestní řízení ještě není pravomocně skončeno.

Napadené ustanovení § 44 odst. 2 zákona o střelných zbraních lze považovat pouze za vysvětlující, upřesňující a odstraňující pochyby stran postupu při zjišťování bezúhonnosti z hlediska tohoto zákona. Jde o zákonnou úpravu, která je speciální, se speciálním vymezením pojmu bezúhonnosti z důvodů, které již byly zmíněny. Vyjádření toho, že při posuzování bezúhonnosti osoby se nepřihlíží k zahlázení odsouzení podle zvláštního zákona (trestního zákona a trestního řádu), není protiprávní, tím méně protiústavní, ale pouze odstraňující případné pochybnosti především procesního charakteru. Tato skutečnost potom nezakládá důvod ani ke zrušení § 44 odst. 2 zákona o střelných zbraních.

Vzhledem k uvedeným závěrům Ústavní soud neshledal rozpor § 44 odst. 1 písm. d) a § 44 odst. 2 zákona o střelných zbraních s Ústavou, ústavními zákony ani mezinárodními smlouvami podle čl. 10 Ústavy, a proto návrhy na jejich zrušení zamítl.

Předseda Ústavního soudu:

JUDr. Kessler v. r.

Odlišné stanovisko v této věci zaujali podle § 14 zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, soudci JUDr. Vladimír Čermák, JUDr. Vladimír Paul a JUDr. Pavel Varvařovský.

69

NÁLEZ

Ústavního soudu

Jménem České republiky

Ústavní soud rozhodl dne 16. února 1999 v plénu o návrhu přednosta Okresního úřadu Praha-západ na zrušení obecně závazné vyhlášky města Mníšku pod Brdy č. 52/1996 ze dne 23. prosince 1996 o omezujících opatřeních k zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku

takto:

Návrh se zamítá.

Předseda Ústavního soudu:

JUDr. Kessler v. r.

70

NÁLEZ

Ústavního soudu
Jménem České republiky

I. senát Ústavního soudu rozhodl dne 18. února 1999 o opravném prostředku proti rozhodnutím Senátu Parlamentu České republiky ze dne 16. prosince 1998 a Mandátového a imunitního výboru Senátu Parlamentu České republiky č. 18 ze dne 15. prosince 1998 ve věci ověření volby senátorky JUDr. Dagmar Lastovecké a proti usnesení Nejvyššího soudu ze dne 3. prosince 1998 sp. zn. 11 Zp 54/98

takto:

JUDr. Dagmar Lastovecká byla ve volbách do Senátu Parlamentu České republiky konaných ve dnech 13. – 14. listopadu 1998 a 20. – 21. listopadu 1998 ve volebním obvodu č. 58 Brno-město platně zvolena senátorkou.

Z odůvodnění

(právní názory vyslovené v nálezu, které mají všeobecný význam)

1. V řízení podle oddílu třetího hlavy druhé zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů, Ústavní soud rozhoduje o opravném prostředku proti rozhodnutí ve věci ověření volby poslance nebo senátora, a protože koná jako – sui generis – odvolací instance, musí konkrétní případ posuzovat nejen z hlediska ochrany ústavně zaručených základních práv nebo svobod, ale především z hlediska věrohodnosti demokratického procesu voleb.

2. Nejvyšší soud je oprávněn rozhodnout výrokem o tom, zda příslušný senátor byl platně zvolen, či nikoliv. Nelze tedy tvrdit, že Nejvyšší soud pouze posuzuje, zda podaná stížnost je či není důvodná (oprávněná), a že mu rozhodování o platnosti volby nepřísluší.

Orgán Senátu zkoumá platnost volby z hledisek jiných, zejména se zřetelem na čl. 19 odst. 2 Ústavy České republiky a na § 57 zákona č. 247/1995 Sb., o volbách do Parlamentu České republiky a o změně a doplnění některých dalších zákonů.

3. Podaný návrh (opravný prostředek proti rozhodnutí ve věci ověření volby senátora) nelze formálně odmítnout s poukazem na to, že směřuje „proti právně irrelevantnímu rozhodnutí Senátu“. Relevanci rozhodnutí Senátu ve věci ověření volby poslance nebo senátora lze vyvodit z ustanovení § 85 zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu.

4. Polemika týkající se objektivního či subjektivního porušení zákona o volbách (§ 16) je značně zavádějící. Obecně vzato by totiž nemělo jít výlučně o to, zda byl porušen volební zákon objektivně či subjektivně, nýbrž je třeba vzít v úvahu okolnosti konkrétního případu a intenzitu a způsob porušení volebního zákona. Nelze tedy obecně konstatovat, že každé porušení volebního zákona vyvolává (pokud je namítnuto) neplatnost voleb ani že sankcí neplatnosti volby nemůže být porušení volebního zákona postiženo vůbec.

5. Z povahy věci je zřejmé, že nelze v době „moratoria“ 48 hodin před zahájením voleb a ve dny voleb zcela zakázat jakoukoliv volební kampaň. Ustanovení § 16 odst. 5 zákona o volbách je proto nutno interpretovat spíše restriktivně, a to tak, že zákonodárce měl na mysli zákaz aktivní volební kampaně, tzn. zamýšlené a cílené agitace, účelově směřované pro politické strany, koalice a kandidáty.

6. I když je řízení o opravném prostředku proti rozhodnutí ve věci ověření volby poslance nebo senátora řízením specifickým – jehož prvotním úkolem je ochrana funkce voleb v demokratické společnosti z hlediska tzv. objektivního ústavního práva – je třeba i v rámci něho reflektovat ochranu základních práv a svobod fyzických a právnických osob. Přestože volební zákon vylučuje aktivní volební agitaci v zákonem vymezeném období, nemůže sledovaný cíl tohoto omezení (tj. ochrana subjektivního rozhodování voličů) porušovat jiná základní práva a svobody, zejména svobodu projevu a právo na informace. I v zákonem chráněném období mají tedy sdělovací prostředky právo přinášet informace, mohou prezentovat i vlastní názory, toliko je jim zapovězeno aktivně agitovat pro ty které kandidující subjekty. Svoboda projevu a právo na informace patří mezi hlavní pilíře demokratické společnosti, jichž ve své práci přirozeně využívají zejména sdělovací prostředky. Uvedené základní právo a jeho realizace nutně tvoří esenciální podmínku jejich svobodné existence.

Právo na svobodu projevu a právo na informace jsou jedním z úhelných kamenů demokratického státu, neboť teprve svobodné informace a jejich výměna a svobodná diskuse činí z člověka občana demokratické země. Jsou to zejména tisk, rozhlas a televize, jež informace rozšiřují a zprostředkovávají; v této souvislosti má svoboda informací význam mimořádný.

7. Zásadu čestnosti a poctivosti volební kampaně a zákaz volební agitace v době 48 hodin před volbami

a během nich tedy nelze vykládat natolik široce, jako by zákon vytvořil společenské vakuum, které existenci svobody projevu a práva na informace (v souvislosti s volbami) neumožňuje.

8. Při úvaze o předvídatelnosti následků zákona se nelze omezit toliko na jeho text gramatický. Je to soudní rozhodování, které – byť nemá klasický precedenční charakter – zákon interpretuje, popř. i dotváří a jeho relativní konstantnost garantuje právní jistotu a zajišťuje i obecnou důvěru v právo. To se týká zejména Nejvyššího soudu, který je vrcholným soudním orgánem v oblasti obecného soudnictví (§ 92 Ústavy). Tím přirozeně není popíráno, že se judikatura soudů se zřetelem k řadě aspektů, zejména s přihlédnutím ke změnám společenských podmínek, může vyvíjet a měnit.

Smyslem § 16 odst. 2 a 5 zákona č. 247/1995 Sb. je nepochybně ochrana čestnosti a poctivosti voleb. Lze souhlasit s tím, že – institucionálně vzato – by obvykle nebylo namístě soustředit se výhradně na otázku, zda to byl toliko kandidát (politická strana), jenž uvedené ustanovení porušil. Na druhé straně však lze stěžejně zcela důsledně akceptovat striktně objektivní kritérium a ignorovat skutečnost, že kandidátka v posuzovaném případě porušení pravidel volebního boje subjektivně nezpůsobila. Opačný výklad by zákonitě vedl k tomu, že by kterýkoli subjekt mohl docílit neplatnosti volby jakéhokoli kandidáta zcela bez jeho přičinění, což by – in eventum – mohlo volby výrazně narušit. Takové následky zákonodárce přirozeně nezamýšlel.

Předseda I. senátu Ústavního soudu:

JUDr. Güttler v. r.

71

VYHLÁŠKA

Ministerstva dopravy a spojů

ze dne 1. dubna 1999

o přepravním řádu pro silniční dopravu osob

Ministerstvo dopravy a spojů České republiky podle § 18b zákona č. 111/1994 Sb., o silniční dopravě, ve znění zákona č. 304/1997 Sb., a podle § 761, 763, 772 a 879a občanského zákoníku stanoví:

smlouva, kterou je Česká republika vázána a která byla uveřejněna ve Sbírce zákonů, jinak.

§ 2

Základní pojmy

(1) Veřejná silniční doprava osob je doprava pro cizí potřeby provozovaná dopravcem k uspokojování přepravních potřeb a přístupná pro každého na veřejně přístupných pozemních komunikacích a jiných veřejných prostranstvích a podle vyhlášených přepravních podmínek. Veřejnou silniční dopravou osob je veřejná linková doprava, včetně městské autobusové dopravy, a taxislužba.

(2) Neveřejná silniční doprava osob je doprava pro cizí potřeby provozovaná dopravcem pro předem stanovený okruh osob. Neveřejnou silniční dopravou osob je zvláštní linková doprava, příležitostná doprava a kyvadlová doprava.

(3) Pravidelná silniční doprava osob je přeprava osob v určeném dopravním spojení podle předem stanovených jízdních řádů, tarifů a vyhlášených přepravních podmínek. Pravidelnou silniční dopravou osob je linková osobní doprava (veřejná linková doprava a zvláštní linková doprava). Ostatní druhy doprav jsou nepravidelnou silniční dopravou osob.

(4) Hromadná silniční doprava osob je doprava provozovaná silničním vozidlem určeným pro dopravu více než 9 sedících osob, včetně řidiče.

(5) Pověřená osoba ve veřejné linkové dopravě je

ČÁST I

VŠEOBECNÁ USTANOVENÍ

§ 1

Rozsah platnosti

(1) Přepravní řád stanoví podmínky pro přepravu osob, zavazadel, věcí a zvířat

- a) veřejnou linkovou dopravou, včetně městské autobusové dopravy, provozovanou dopravcem na linkách na základě živnostenského oprávnění podle platné licence, vyhlášených přepravních podmínek a schváleného jízdního řádu,
- b) taxislužbou provozovanou provozovatelem taxislužby na základě živnostenského oprávnění,
- c) příležitostnou přepravou osobním automobilem nebo autobusem provozovanou dopravcem na základě živnostenského oprávnění.

(2) Přepravní řád platí přiměřeně pro zvláštní linkovou dopravu provozovanou dopravcem na linkách podle platné licence a pro náhradní autobusovou dopravu, která je provozována dopravcem na základě živnostenského oprávnění pro silniční motorovou dopravu osobní. Pro mezinárodní silniční dopravu osob platí přepravní řád jen tehdy, nestanoví-li mezinárodní

řidič a průvodčí vozidla nebo jiná osoba pověřená dopravcem veřejné linkové dopravy a vybavená kontrolním odznakem nebo průkazem dopravce.

(6) Za osobu s omezenou schopností pohybu a orientace se považují osoby, o nichž to uvádí zvláštní předpis.¹⁾

(7) Smluvní přepravní podmínky jsou podmínky vyhlášené dopravcem, za kterých dopravce poskytuje přepravní služby ve veřejné linkové dopravě, (dále jen „vyhlášené přepravní podmínky“). Vyhlášené přepravní podmínky dopravce vyhláší na místech určených pro styk s cestujícími a jejich alespoň podstatné části zveřejní v jízdním řádu a ve vozidle. Úroveň poskytovaných přepravních služeb nebude vyhlášenými přepravními podmínkami zhoršena osobám, jejichž přepravní potřeby jsou uspokojovány, oproti úpravě dané touto vyhláškou.

ČÁST II

PŘEPRAVA OSOB, ZAVAZADEL, ZVÍŘAT A AUTOBUSOVÝCH ZÁSILEK VEŘEJNOU LINKOVOU DOPRAVOU

Vznik smlouvy o přepravě osob a způsob jejího prokazování

§ 3

(1) Právní vztah mezi dopravcem a cestujícím vzniká uzavřením smlouvy o přepravě osob (dále jen „přepravní smlouva“). Součástí přepravní smlouvy se stávají vyhlášené přepravní podmínky, ke kterým cestující přistoupí uzavřením přepravní smlouvy.

(2) Přepravní smlouva ve veřejné linkové dopravě vzniká:

- a) nastoupením do vozidla, pokud cestující toto vozidlo neopustí před zahájením jízdy, nebo
- b) zakoupením jízdenky pro určitý spoj nebo pro určité časové období před uskutečněním přepravy nebo jednotlivých přeprav.

(3) Přepravní smlouvou se dopravce zavazuje cestujícímu, který za stanovené jízdné použije vozidlo provozované na lince veřejné linkové dopravy, realizovat jeho přepravu (nebo přepravy) podle přepravního řádu a vyhlášených přepravních podmínek ze zastávky, na které nastoupil do vozidla, do zastávky určení podle jízdního řádu řádně a včas. Cestující se přepravní smlouvou zavazuje, že při přepravě bude dodržovat přepravní řád a vyhlášené přepravní podmínky, zaplatí jízdné, s výjimkou osob přepravovaných podle vyhlášených přepravních podmínek a tarifu bezplatně, a splní podmínky stanovené tarifem.

§ 4

(1) Cestující prokazuje pro účely kontroly uza-

vření přepravní smlouvy platným jízdním dokladem. Jízdními doklady jsou:

- a) jízdenka pro jednotlivou jízdu,
- b) jízdenka časová,
- c) jiné jízdní doklady stanovené zvláštními předpisy²⁾ nebo tarifem.

(2) Jestliže se cestující, který je ve vozidle, nemůže po započetí přepravy prokázat platným jízdním dokladem, platí, že přepravní smlouva vznikla nastoupením do vozidla.

§ 5

Náležitosti jízdního dokladu

(1) Jízdenka pro jednotlivou jízdu musí obsahovat:

- a) obchodní jméno dopravce a jeho sídlo nebo místo podnikání,
- b) výši ceny jízdného,
- c) údaje umožňující podle povahy přepravní služby kontrolu platnosti a správnosti použití jízdenky.

(2) Jízdenka časová musí obsahovat náležitosti, které obsahuje jízdenka pro jednotlivou jízdu, a údaje o druhu časové jízdenky, její časovou platnost a podmínky jejího použití.

(3) Jiné jízdní doklady musí obsahovat údaje stanovené zvláštními předpisy²⁾ nebo tarifem.

§ 6

Způsob placení jízdného

Jízdné za přepravu platí cestující před zahájením jízdy. Dopravce zajistí, aby cestujícímu, který zaplatil jízdné vyhlášeným tarifem, byla vydána jízdenka. Cestující, který se ve vozidle po započetí přepravy neprokáže na výzvu pověřené osoby platným jízdním dokladem, zaplatí pověřené osobě za přepravu jízdné vyhlášeným tarifem a přírážku ve výši uvedené dopravcem ve vyhlášených přepravních podmínkách. Nelze-li spolehlivě zjistit nástupní zastávku cestujícího, považuje se za nástupní zastávku výchozí zastávka spoje.

§ 7

Posuzování platnosti jízdních dokladů

(1) Jízdní doklad je neplatný, jestliže

- a) cestující nedodržel podmínky pro jeho použití stanovené vyhlášenými přepravními podmínkami, tarifem nebo zvláštním předpisem,
- b) je poškozen tak, že z něj nejsou patrné údaje potřebné pro kontrolu správnosti jeho použití,
- c) není řádně vyplněn,
- d) údaje neodpovídají skutečnosti nebo byly neoprávněně pozměněny,
- e) je použit neoprávněnou osobou,

¹⁾ Vyhláška č. 174/1994 Sb., kterou se stanoví obecné technické požadavky zabezpečující užívání staveb osobami s omezenou schopností pohybu a orientace.

²⁾ Příloha č. 3 k vyhlášce č. 182/1991 Sb., kterou se provádí zákon o sociálním zabezpečení a zákon České národní rady o působnosti orgánů České republiky v sociálním zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů.

- f) uplynula doba jeho platnosti,
- g) je používán bez vyžadované fotografie,
- h) nejde o originál.

(2) Jízdní doklad, který opravňuje k přepravě jen ve spojení s jiným dokladem, je neplatný, jestliže se cestující tímto jiným dokladem neprokáže.

(3) Neplatnou jízdenku je pověřená osoba oprávněna odebrat v případech uvedených v odstavci 1 písm. d), e), f), g) a h). Jiné jízdní doklady odebírat nelze; oprávněná osoba z těchto jízdních dokladů může zjišťovat osobní údaje potřebné na vymáhání zaplacení jízdného a přírážky.

(4) Ve vyhlášených přepravních podmínkách dopravce stanoví, za jakých podmínek se prodávají a vracejí jízdenky, druh, formu, případně vzor jízdních dokladů a způsob vyznačení použití jízdenky pro jednotlivou jízdu zakoupené před uskutečněním přepravy.

Podmínky, za nichž lze koupit předem místo k sezení

§ 8

(1) Dopravce v jízdním řádu stanoví, na kterých spojích linky si cestující může nebo je povinen zakoupit předem právo na místo k sezení ve vozidle, a současně stanoví podmínky prodeje. Dopravce zajistí, aby cestujícímu, který si zakoupil právo na místo k sezení, byl vydán doklad o zaplacení, který musí obsahovat obchodní jméno dopravce a jeho sídlo nebo místo podnikání, výši zaplacené částky za právo na místo k sezení a údaje umožňující kontrolu jeho platnosti (dále jen „místenka“). Místenky nelze prodávat ve vozidle. Dopravce zajistí, aby místa k sezení, která jsou prodána, byla ve vozidle označena tak, aby bylo zřejmé, že místo k sezení je obsazeno a ze které zastávky je obsazeno.

(2) Cestující, který si předem kupuje místo k sezení, současně ohlásí, jde-li o místo pro cestujícího mladšího 12 let, cestujícího se psem, s dětským kočárkem, s vozíkem pro invalidy nebo o cestujícího s omezenou možností pohybu nebo orientace. Jestliže cestující tyto údaje neuvede a není možné mu při přepravě zajistit ve vozidle bezpečné místo k sezení, ztrácí právo na zakoupené místo k sezení. Není-li možné tomuto cestujícímu zajistit bezpečnou přepravu, přepraví jej dopravce jiným spojem nebo mu vrátí jízdné podle vyhlášených přepravních podmínek.

(3) Cestující s místenkou má právo na zakoupené místo k sezení ve vozidle. Cestující, který si zakoupil místo k sezení, ztrácí právo na zakoupené místo k sezení, neobsadí-li je před odjezdem vozidla ze zastávky, ze které bylo místo k sezení prodáno. Stanoví-li dopravce v jízdním řádu, že místo k sezení je nutno obsadit stanovenou dobu před odjezdem vozidla, a umožní-li jeho včasné obsazení, ztrácí cestující právo na zakoupené místo k sezení, neobsadí-li je do této doby. Doba stanovená dopravcem k obsazení místa nesmí být delší než 10 minut. Pokud cestující nedodrží stanovenou dobu, ale dostaví se ještě před odjezdem vozidla a není možné mu při přepravě zajistit ve vozidle bezpečné místo k sezení, ztrácí právo na zakoupené místo k sezení. Není-li možné zajistit tomuto cestujícímu bezpečnou přepravu, přepraví jej dopravce jiným

spojem nebo mu vrátí jízdné podle vyhlášených přepravních podmínek.

(4) Ztratí-li cestující s místenkou právo na zakoupené místo k sezení podle odstavců 2 a 3, částku zaplacenou za místenku dopravce cestujícímu nevrací.

§ 9

(1) Cestující může ve vozidle obsadit jen 1 volné místo k sezení.

(2) Cestující bez místenky může ve vozidle obsadit místo k sezení, které bylo prodáno jinému cestujícímu z nácestné zastávky, je však povinen místo k sezení v této nácestné zastávce uvolnit cestujícímu, který se prokáže platnou místenkou pro toto místo k sezení.

§ 10

Podmínky přepravy dětí

(1) Děti do 6 let lze přepravovat pouze v doprovodu cestujícího staršího 10 let.

(2) Dítě, které je podle tarifu bezplatně přepravováno, může s cestujícím, který jej doprovází, zaujmout jen 1 místo k sezení, jsou-li všechna místa k sezení obsazena.

§ 11

Podmínky přepravy dětských kočárků

(1) Cestující může vzít do vozidla k přepravě dětský kočárek s dítětem, jestliže to technické provedení vozidla, obsazenost vozidla a bezpečnost přepravy dovolují a není-li přeprava dětských kočárků s dítětem podle vyhlášených přepravních podmínek vyloučena.

(2) Dopravce na spojích základní dopravní obslužnosti zajistí používání vozidel, která umožňují přepravu alespoň 1 dětského kočárku s dítětem.

(3) Cestující s dětským kočárkem s dítětem může do vozidla nastoupit pouze se souhlasem řidiče a vystoupit s vědomím řidiče dveřmi, které jsou určeny dopravcem. Cestující musí umístit dětský kočárek s dítětem na místě ve vozidle určeném.

(4) Pro přepravu dětských kočárků bez dítěte platí ustanovení o přepravě zavazadel.

Podmínky přepravy cestujících s omezenou schopností pohybu a orientace a podmínky přepravy vozíků pro invalidy

§ 12

(1) Cestující s omezenou schopností pohybu a orientace mají ve vozidle právo na místo k sezení na sedadlech pro ně vyhrazených. Pokud není u těchto osob jejich právo zřetelně patrné, prokazují svůj nárok příslušným průkazem. Jiný cestující, který takové místo obsadil, je povinen cestujícímu s omezenou schopností pohybu a orientace místo uvolnit.

(2) Dopravce vyhradí a označí v každém vozidle nejméně 2 místa k sezení pro osoby s omezenou schopností pohybu a orientace. Ve vozidlech městské autobusové dopravy vyhradí a označí pro tyto účely nejméně 6 míst k sezení. Vyhrazená místa musí odpovídat

technickým podmínkám stanoveným zvláštním předpisem.³⁾

(3) Cestující v městské autobusové dopravě je povinen na pokyn pověřené osoby uvolnit další místo k sezení pro cestujícího, který to vyžaduje vzhledem ke svému věku nebo zdravotnímu stavu.

(4) Na spojích, na kterých si cestující může předem zakoupit místo k sezení ve vozidle, se místenky na místa podle odstavce 2 prodávají jen pro osoby, které nárok na tato místa prokáží. Na spojích, na kterých je cestující povinen předem zakoupit místo k sezení ve vozidle, se místenky na místa podle odstavce 2 prodávají i pro osoby, pro které nejsou vyhrazena, v případě, že ostatní místa jsou vyprodána.

(5) Cestujícím s omezenou schopností pohybu a orientace musí být v městské autobusové dopravě umožněn nástup do vozidla všemi dveřmi vozidla, které jsou určené pro cestující.

§ 13

(1) Dopravce přepraví cestujícího na vozíku pro invalidy, jestliže to technické provedení vozidla, obsazenost vozidla a bezpečnost přepravy dovolují a cestující si zajistí pomoc při nakládání a vykládání vozíku pro invalidy.

(2) Jestliže technické provedení vozidla přepravu vozíku pro invalidy umožňuje, zajistí dopravce přístup do vozidla alespoň jedním označeným vstupem.

(3) Cestující na vozíku pro invalidy může do vozidla nastoupit pouze se souhlasem řidiče a vystoupit s vědomím řidiče.

(4) Dopravce zajistí na spojích, kterými se podle podmínek stanovených licencí přepravují cestující na vozících pro invalidy, používání bezbariérových vozidel.

§ 14

Podmínky přepravy zvířat

(1) Cestující může vzít s sebou do vozidla drobná domácí a jiná malá zvířata, pokud tomu nebrání zvláštní předpisy,⁴⁾ není-li jejich přeprava ostatním cestujícím na obtíž a jsou-li uzavřena v klecích, koších nebo jiných vhodných schránkách s nepropustným dnem. Zvíře lze přepravovat jen v doprovodu cestujícího a pod jeho dohledem. Pro přepravu schrán se zvířaty platí ustanovení o přepravě ručních zavazadel. Dopravce může ve vyhlášených přepravních podmínkách přepravu zvířat v některých spojích omezit nebo vyloučit.

(2) Beze schrány je možno vzít do vozidla psa, který má bezpečný náhubek a je držen na krátké šňůře. V době zvýšených nároků na přepravu může pověřená osoba psa beze schrány odmítnout. Psy doprovázející slepce nelze vyloučit z přepravy ani jejich přepravu odmítnout.

Podmínky přepravy zavazadel a drobných věcí

§ 15

(1) Cestující může vzít s sebou k přepravě zavazadla, která vzhledem k jejich rozměru, délce nebo hmotnosti lze rychle a bez obtíží naložit a umístit ve vozidle nebo v prostoru pro zavazadla, a to za předpokladu, že neohrožují bezpečnost přepravy, nejsou ostatním cestujícím na obtíž a nejedná se o věci vyloučené z přepravy.

(2) Dopravce může přepravovat zavazadlo cestujícího společně s ním a pod jeho dohledem jako ruční zavazadlo nebo odděleně jako cestovní zavazadlo. Cestovní zavazadla nelze přepravovat v městské autobusové dopravě.

(3) Oddělenou přepravou je přeprava zavazadla uloženého na místě určeném dopravcem nebo pokynem pověřené osoby mimo prostor vozidla určený pro přepravu cestujících nebo v tomto prostoru na místě, kde cestující nemá možnost na své zavazadlo dohlížet.

(4) Zavazadlem nejsou drobné věci, které má cestující u sebe, může je držet v ruce a které neomezuji přepravu ostatních cestujících.

(5) Pověřená osoba ve sporných případech určí, zda věc, kterou bere s sebou cestující, bude přepravována jako drobná věc, ruční zavazadlo nebo cestovní zavazadlo.

(6) Dopravce může ve vyhlášených přepravních podmínkách přepravu zavazadel omezit a stanovit další podmínky jejich přepravy.

(7) Za přepravu zavazadel se platí před započítáním přepravy dovozní stanovené tarifem. Dopravce zajistí, aby cestujícím, který zaplatil dovozní, byl vydán doklad o zaplacení, který musí obsahovat obchodní jméno dopravce a jeho sídlo nebo místo podnikání, výši dovozního a údaje umožňující kontrolu jeho platnosti. Pro doklad o zaplacení dovozního platí přiměřeně § 6.

§ 16

(1) Při přepravě osob nelze přepravovat nebezpečné věci s výjimkou přenosné ocelové láhve s kapalným topným plynem pro domácnost o celkovém obsahu nejvýše 10 kg, nádoby s topnou naftou o celkovém obsahu nejvýše 20 l a elektrického akumulátoru zajištěného proti zkratu a se zajištěnými odplynovacími otvory. Ve vozidle lze přepravovat pouze jednu z těchto nebezpečných věcí.

(2) Cestující je povinen před nástupem do vozidla ohlásit přepravu této nebezpečné věci pověřené osobě a umístit ji ve vozidle podle jejích pokynů.

(3) Dopravce může ve vyhlášených přepravních podmínkách přepravu nebezpečných věcí uvedených v odstavci 1 vyloučit.

³⁾ Vyhláška č. 102/1995 Sb., o schvalování technické způsobilosti motorových vozidel.

⁴⁾ Např. zákon č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů.

Podmínky přepravy cestovních zavazadel

§ 17

(1) Cestující je povinen při předání cestovního zavazadla k přepravě upozornit pověřenou osobu, že cestovní zavazadlo vyžaduje, aby s ním bylo určitým způsobem zacházeno nebo aby bylo uloženo v určité poloze. Dopravce může cestovní zavazadlo přepravit i jiným vozidlem, než které použije k přepravě cestujícího, je však povinen dbát, aby cestovní zavazadlo bylo do cílové zastávky cestujícího (dále jen „místo určení“) přepraveno nejpozději ve stejnou dobu s cestujícím.

(2) Dopravce je povinen vydat cestujícímu doklad o převzetí cestovního zavazadla (dále jen „zavazadlový lístek“). Zavazadlový lístek musí obsahovat počet cestovních zavazadel, která byla předána k přepravě, označení zavazadla, místo určení, datum přepravy, obchodní jméno a sídlo nebo místo podnikání dopravce.

(3) Dopravce může v zavazadlovém lístku poznamenat stav cestovního zavazadla nebo jeho obalu. Poznámka musí být potvrzena cestujícím. Odmítl-li cestující poznámku potvrdit, může dopravce odmítnout převzetí cestovního zavazadla k přepravě. Bylo-li cestovní zavazadlo dopravcem přijato bez poznámky, má se za to, že bylo přijato v dobrém stavu a odpovídajícím obalu.

(4) Cestující může při předání cestovního zavazadla ohlásit cenu zavazadla. Údaj o ceně cestovního zavazadla se uvede v zavazadlovém lístku. Dopravce může stanovit ve vyhlášených přepravních podmínkách hranici ceny cestovního zavazadla, do které přijímá cestovní zavazadla k přepravě.

§ 18

(1) Cestující je povinen vyzvednout cestovní zavazadlo bezprostředně po ukončení přepravy. Dopravce vydá cestovní zavazadlo v místě určení cestujícímu nebo jiné osobě po předložení zavazadlového lístku. Není-li zavazadlový lístek předložen, může dopravce vydat cestovní zavazadlo jen osobě, která prokáže právo na vydání zavazadla. V tomto případě může dopravce žádat od osoby, které vydává cestovní zavazadlo, složení peněžní částky nebo jiné jistoty ve výši hodnoty cestovního zavazadla, která bude vrácena ve lhůtě 6 měsíců ode dne jejího složení, pokud v této lhůtě neprokáže k zavazadlu právní vztah jiná osoba.

(2) Cestovní zavazadlo, které nebylo vyzvednuto po příjezdu vozidla do místa určení, dopravce převezme do úschovy na náklady cestujícího.

(3) Cestovní zavazadlo, které nebylo vydáno cestujícímu do 14 dnů ode dne, kdy požádal o jeho vydání, se pokládá za ztracené. Je-li cestovní zavazadlo nalezeno do 6 měsíců ode dne jeho ztráty, dopravce vyrozumí o této skutečnosti cestujícího a současně oznámí místo úschovy nalezeného cestovního zavazadla. Podmínkou vydání nalezeného cestovního zavazadla je vrácení náhrady, kterou cestující za ztracené cestovní zavazadlo obdržel.

§ 19

Přeprava autobusových zásilek

(1) Dopravce může ve vyhlášených přepravních

podmínkách stanovit, že při přepravě veřejnou linkovou dopravou s výjimkou městské autobusové dopravy přijímá k přepravě zásilky, které naplňují znaky cestovních zavazadel, ale s nimiž se osoby podávající je k přepravě zároveň nepřeppravují, (dále jen „autobusové zásilky“).

(2) Autobusové zásilky lze k přepravě přijmout, jen pokud tím není omezena přeprava cestujících a jejich zavazadel a není-li ohrožena bezpečnost cestujících a bezpečnost provozu. Jako autobusové zásilky nelze přepravovat nebezpečné věci. Autobusové zásilky nelze přepravovat v městské autobusové dopravě.

(3) Přepravní smlouva o přepravě autobusové zásilky vzniká přijetím autobusové zásilky k přepravě.

(4) Dopravce vydá odesílateli doklad o převzetí autobusové zásilky (dále jen „přepravenka“). Přepravenka musí obsahovat počet kusů, označení a případnou zvláštní povahu zásilky, která byla předána k přepravě, jméno a adresu odesílatele a příjemce, zastávku určení, datum přijetí k přepravě, obchodní jméno a sídlo nebo místo podnikání dopravce a výši zaplaceného dovozného. Přepravenka se vyhotovuje ve 3 dílech, z nichž 1 díl obdrží odesílatel, druhý příjemce a třetí zůstává dopravci.

(5) Odesílatel zajistí převzetí autobusové zásilky příjemcem v zastávce určení přímo u vozidla, a to ihned po jeho příjezdu. Dopravce vydá autobusovou zásilku v zastávce určení osobě, která se o ni přihlásí. Dopravce není povinen přezkoumávat, zda osoba, která se o autobusovou zásilku přihlásila, je příjemcem autobusové zásilky, je však oprávněn požadovat, aby osoba, která autobusovou zásilku přebírá, prokázala svoji totožnost.

(6) V ostatním platí pro přepravu autobusových zásilek přiměřeně § 15 odst. 1 a 7, § 17 a 18.

ČÁST III

POVINNOSTI DOPRAVCE VE VEŘEJNÉ LINKOVÉ DOPRAVĚ A POVINNOSTI CESTUJÍCÍCH

§ 20

Povinnosti dopravce

(1) Dopravce je v zájmu zajištění bezpečnosti a řádné péče o cestující při poskytování přepravních služeb povinen zajistit zejména

- a) na místech určených pro styk s cestujícími podávání informací o jízdních řádech, o podmínkách, za kterých si lze zakoupit místo k sezení, o vyhlášených přepravních podmínkách a o tarifu,
- b) v městské autobusové dopravě stálý prodej jízdenek na místech veřejnosti přístupných, pokud přepravní podmínky vyžadují zakoupení jízdenky před nástupem do vozidla,
- c) uveřejnění alespoň podstatné části vyhlášených přepravních podmínek a tarifu pro daný spoj ve vozidle,
- d) vydání písemného potvrzení o přerušení jízdy

nebo délce zpoždění spoje, jestliže o to cestující pověřenou osobu požádá,

- e) cestujícím pohodlí v rozsahu odpovídajícím vyhlášeným přepravním podmínkám a tomuto přepravnímu řádu a pořádek, čistotu a klid ve vozidle,
- f) takový způsob používání rozhlasových a jiných reprodukčních zařízení ve vozidle, který by nebyl na obtíž cestujícím, s výjimkou zařízení sloužících k informaci cestujících,
- g) oznámení názvu zastávky nejpozději při zastavení vozidla na zastávce a v městské autobusové dopravě oznámení názvu následující zastávky nejpozději před odjezdem vozidla ze zastávky. Zastávky v městské autobusové dopravě oznamuje jen v případě, že autobusy jsou vybaveny technickým zařízením umožňujícím automatické oznamování zastávek,
- h) oznámení zdržení vozidla, trvá-li alespoň 5 minut, a oznámení zkrácení zdržení vozidla na zastávce oproti jízdnímu řádu, s výjimkou městské autobusové dopravy.

(2) Dopravce je dále povinen používat vozidla, která s ohledem na délku linky nebo charakter nabízených přepravních služeb splňují požadavky na bezpečnou a pohodlnou přepravu cestujících.

(3) Dopravce v městské autobusové dopravě je povinen zajistit znovu zastavení každého třetího vozidla v úrovni označníku, stojí-li v zastávce současně více vozidel. Dopravce je povinen zajistit znovu zastavení každého vozidla v úrovni označníku v případě, že znamení k zastavení dává osoba s omezenou schopností pohybu a orientace.

§ 21

Povinnosti cestujících

(1) Cestující je při přepravě povinen starat se o vlastní bezpečnost a zdržet se všeho, co by mohlo ohrozit bezpečnost přepravy, jeho vlastní bezpečnost nebo bezpečnost ostatních cestujících, pořádek a klid ve vozidle nebo působit rušivě na osádku vozidla při výkonu dopravní služby nebo na ostatní cestující. Cestujícímu není při přepravě zejména dovoleno

- a) mluvit za jízdy na řidiče,
- b) otvírat za jízdy dveře vozidla,
- c) vyhazovat za jízdy z vozidla předměty nebo je nechat vyčnívat ven,
- d) vystupovat za jízdy z vozidla nebo nastupovat do vozidla nebo se vyklánět z vozidla,
- e) nastupovat do vozidla prohlášeného za obsazené,
- f) uvádět bezdůvodně v činnost návěstní zařízení ve vozidle,
- g) zdržovat se v prostoru vyhrazeném pro řidiče nebo jiného člena osádky a v prostoru, který zneumožňuje řidiči bezpečný výhled z vozidla,
- h) bránit použití provozních zařízení, výstupu, průchodu nebo nástupu do vozidla,
 - i) kouřit ve vozidle,
 - j) chovat se hlučně, provozovat hudbu, zpěv,

k) používat hlasitě rozhlasový přijímač nebo jiné reprodukční zařízení,

l) znečišťovat nebo poškozovat vozidlo.

(2) Cestující je povinen uposlechnout a dbát pokynů a příkazů pověřených osob udílených k zajištění bezpečné, klidné a plynulé přepravy. Cestující může nastoupit do vozidla nebo z něj vystoupit jen na zastávce. Jsou-li ve vozidle označeny vchody a východy, musí cestující pro výstup nebo nástup použít dveře podle jejich označení. Přednost mají vystupující cestující před nastupujícími. Jedná-li se o zastávku, kde vozidlo zastavuje jen na znamení, musí cestující, který chce nastoupit, dát včas řidiči vozidla znamení zvednutím ruky; cestující, který chce vystoupit, musí o tom včas řidiče uvědomit. Zastaví-li vozidlo z provozních důvodů na místě, kde podle jízdního řádu nezastavuje, může cestující vystoupit jen se souhlasem řidiče nebo jiné pověřené osoby. Vyžadují-li to provozní důvody, je cestující povinen na pokyn pověřené osoby z vozidla vystoupit a do vozidla opět nastoupit.

ČÁST IV

PŘEPRAVA OSOB TAXISLUŽBOU

§ 22

(1) Právní vztah mezi cestujícím a provozovatelem taxislužby vzniká uzavřením přepravní smlouvy.

(2) Přepravní smlouvou se provozovatel taxislužby zavazuje cestujícímu uskutečnit přepravu z místa, na kterém nastoupil do vozidla, nebo z místa, do kterého bylo objednáno přistavení vozidla, do místa určení řádně a včas. Cestující se přepravní smlouvou zavazuje, že při přepravě bude dodržovat přepravní řád a splní podmínky stanovené tarifem.

(3) Cestující platí jízdné po ukončení přepravy. Provozovatel taxislužby může požadovat přiměřenou zálohu a vydá o přijaté záloze doklad.

§ 23

(1) Provozovatel taxislužby přijímá objednávky přepravy osob taxislužbou prostřednictvím řidiče taxislužby na veřejně přístupných pozemních komunikacích a jiných veřejných prostranstvích a na vyhrazených stanovištích vozidel taxislužby. Objednávky může přijímat i ve své provozovně nebo bydlišti.

(2) Řidič taxislužby je povinen objednávkou přijmout na vyhrazených stanovištích vozidel taxislužby; na ostatních místech je povinen objednávkou přijmout, jen dovolují-li to jeho provozní možnosti.

(3) Řidič taxislužby může odmítnout přijetí objednávky na přepravu, popřípadě přepravu osoby, která by mohla ohrozit bezpečnost provozu, bezpečnost řidiče, svou vlastní bezpečnost nebo bezpečnost ostatních přepravovaných osob, osoby opilé nebo osoby s mimořádně znečištěným oděvem a objednávky na přepravu do zahraničí.

§ 24

Povinnosti řidiče taxislužby

(1) Pro bezpečnou, pohodlnou a řádnou přepravu

cestujících je řidič vozidla taxislužby zejména povinen:

- a) poskytnout cestujícímu informace o trase, přibližné ceně a době trvání objednané jízdy,
- b) chovat se k cestujícím zdvořile a ohleduplně,
- c) zvolit pro poskytnutí přepravní služby nejkratší cestu, není-li s cestujícím dohodnuto jinak,
- d) mít ve vozidle pro potřeby cestujících plán územního obvodu, ve kterém je podle živnostenského oprávnění oprávněn taxislužbu provozovat, který nesmí být starší 3 let, a na požádání jej poskytnout cestujícímu k nahlédnutí,
- e) udržovat ve vozidle pořádek a čistotu,
- f) po ukončení jízdy požadovat od cestujícího pouze úhradu částky uvedené na zobrazovací taxametr,
- g) nepřijímat bez souhlasu cestujícího k přepravě další osoby,
- h) nekouřit během přepravy zákazníka.

(2) Řidič vozidla taxislužby je dále povinen

- a) při započetí přepravy užít sazbu uvedenou v aktuální cenové nabídce obsaženou v cenové informaci na vnější straně předních dveří vozidla a během jízdy používat výhradně příslušné sazby podle úplné cenové nabídky,
- b) být nápomocen při nastupování a vystupování osobám s omezenou schopností pohybu a orientace,
- c) nakládat a vykládat zavazadla cestujících,
- d) mít u sebe takovou částku drobných peněz, aby mohl při placení jízdného vrátit peníze na bankovku v hodnotě 1 000 Kč.

§ 25

(1) Pro povinnosti cestujících v taxislužbě platí přiměřeně § 21 odst. 1.

(2) Pro přepravu zavazadel včetně podmínek, za nichž lze jako zavazadlo přepravovat nebezpečné věci, platí přiměřeně § 15 až 18, s výjimkou § 15 odst. 7.

(3) Pro podmínky přepravy zvířat platí přiměřeně § 14.

ČÁST V

PŘÍLEŽITOSTNÁ PŘEPRAVA OSOB OSOBNÍM AUTOMOBILEM NEBO AUTOBUSEM

§ 26

(1) Právní vztah mezi cestujícím a dopravcem vzniká uzavřením přepravní smlouvy.

(2) Přepravní smlouvou se dopravce zavazuje cestujícímu vykonat přepravu z místa, do kterého bylo objednáno přistavení vozidla, do místa určení řádně a včas. Cestující se zavazuje, že bude dodržovat přepravní řád a zaplatí sjednanou cenu za přepravu.

§ 27

(1) Dopravce přijímá objednávky ve své provozně nebo bydlíšti. Přijaté objednávky dopravce registruje do knihy objednávek. Dopravce nesmí při-

jímat objednávky prostřednictvím řidiče vozidla na veřejně přístupných pozemních komunikacích a jiných veřejných prostranstvích a na vyhrazených stanovištích vozidel taxislužby.

(2) Dopravce je povinen poskytnout cestujícímu informace o přibližné ceně objednané přepravy a zvolit pro přepravu nejkratší trasu, není-li dohodnuto jinak.

ČÁST VI

§ 28

Odpovědnost

(1) Odpovědnost dopravce a cestujícího z přepravní smlouvy se řídí příslušnými ustanoveními občanského zákoníku a přepravního řádu. Je-li přeprava, která je předmětem přepravní smlouvy, prováděna vzájemně na sebe navazujícími dopravci v silniční dopravě, nese odpovědnost z přepravní smlouvy dopravce, který poskytoval přepravu, při níž vznikla cestujícímu škoda na zdraví nebo škoda na zavazadlech přepravovaných společně s ním či na věcech, které měl u sebe.

(2) Jestliže v linkové osobní dopravě nebyla z důvodů, které nejsou na straně cestujícího, přeprava cestujícího provedena nebo nebyla dokončena započatá přeprava cestujícího, má cestující s platnou jízdenkou právo na

- a) náhradní dopravu do místa určení, nebo
- b) vrácení jízdného za neprojetý úsek cesty, jde-li o cestujícího s jízdenkou pro jednotlivou jízdu, nebo
- c) bezplatnou dopravu do nástupní zastávky; cestující s jízdenkou pro jednotlivou jízdu má v tomto případě také právo na vrácení zaplaceného jízdného.

V městské autobusové dopravě se jízdné za jednotlivou jízdu nevrací.

(3) Jestliže v linkové osobní dopravě nebyl cestující v důsledku zpoždění odjezdu nebo příjezdu spoje nebo ztráty přípoje přepraven včas, nemá právo na náhradu škody.

(4) Jestliže v nepravidelné dopravě nebyl cestující přepraven do místa určení včas podle sjednané přepravní smlouvy, má právo na náhradu škody do výše zaplaceného nebo sjednané přepravy odpovídajícího jízdného.

§ 29

Způsob vrácení jízdného dopravcem při neprovedení dopravy

(1) Cestující ve veřejné linkové dopravě má právo na vrácení jízdného při neprovedení přepravy z důvodů, které jsou na straně dopravce, po předložení jízdenky a dokladů o tom, že přeprava nebyla provedena.

(2) Cestující ve veřejné linkové dopravě s výjimkou městské autobusové dopravy má právo na vrácení jízdného za jednotlivou jízdu při neprovedení přepravy z důvodů na straně cestujícího, jestliže vrátí jízdenku před odjezdem spoje, na který byla vydána, ve lhůtě stanovené dopravcem ve vyhlášených přepravních podmínkách nebo v tarifu. Ve vyhlášených pře-

pravních podmínkách nebo v tarifu může dopravce stanovit výši nákladů, které odečte od vráceného jízdného.

(3) Cestující ve veřejné linkové dopravě má právo na vrácení jízdného zaplaceného za nevyužitou nebo jen částečně využitou časovou jízdenku z důvodů, které jsou na straně cestujícího, jestliže vrátí jízdenku ve lhůtě stanovené dopravcem ve vyhlášených přepravních podmínkách nebo v tarifu. Ve vyhlášených přepravních podmínkách nebo v tarifu může dopravce stanovit výši nákladů, které odečte od vráceného jízdného.

(4) Cestující, který byl vyloučen z přepravy, nemá právo na vrácení jízdného.

(5) Jestliže cestujícímu s platnou místenkou nebylo ve vozidle zajištěno místo k sezení a cestující proto upustí od přepravy, má právo na vrácení zaplaceného jízdného a částky zaplacené za místenku.

ČÁST VII ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

§ 30

(1) Vyhláška č. 127/1964 Sb., o městském přepravním řádu, ve znění pozdějších předpisů, se od 1. října 1999 nepoužije pro městskou autobusovou dopravu.

(2) Vyhláška č. 133/1964 Sb., o silničním přepravním řádu, ve znění pozdějších předpisů, se od 1. října 1999 nepoužije pro silniční osobní přepravu.

§ 31

Tato vyhláška nabývá účinnosti dnem 1. října 1999, s výjimkou § 5 odst. 1 a 2 a § 15 odst. 7, které nabývají účinnosti 1 rok po nabytí účinnosti této vyhlášky.

Ministr:

doc. Ing. Peltrám, CSc. v. r.

OPATŘENÍ ÚSTŘEDNÍCH ORGÁNŮ

OPATŘENÍ

Českého statistického úřadu

ze dne 7. dubna 1999,

kterým se doplňuje Program statistických zjišťování na rok 1999

Český statistický úřad podle § 10 odst. 1 zákona č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě, doplňuje Program statistických zjišťování na rok 1999¹⁾ takto:

V části I. Statistická zjišťování prováděná Českým statistickým úřadem se doplňují statistická zjišťování č. 119 a 120, která znějí:

„119. NÁZEV STATISTICKÉHO ZJIŠŤOVÁNÍ:
Jednorázové šetření rozpočtových položek cen stavebních prací

ZNAČKA STATISTICKÉHO FORMULÁŘE:
Ceny Stav R 2000

1. Účel statistického zjišťování a jeho obsah

Účel statistického zjišťování:

Získání reprezentativních údajů o položkách rozpočtů stavebních objektů pro výpočet indexu cen stavebních prací a stavebních objektů.

Charakteristika zjišťovaných ukazatelů:

Aktuální vybrané údaje o rozpočtech stavebních objektů, které vyjadřují současný standard konstrukčního řešení a vybavenosti.

2. Okruh zpravodajských jednotek

Ekonomické subjekty s převažující činností v projektových pracích (OKEČ 74), ve stavební a investiční činnosti (OKEČ 45).

3. Způsob statistického zjišťování

Forma statistického zjišťování: výkaz

Použitá metoda: výběrové zjišťování

4. Periodicita a lhůty k poskytnutí údajů

Periodicita statistického zjišťování: jednorázové zjišťování

Lhůta k poskytnutí údajů zpravodajskou jednotkou:

květen 1999 – červen 2000

5. Organ provádějící statistické zjišťování

Český statistický úřad

120. NÁZEV STATISTICKÉHO ZJIŠŤOVÁNÍ:

Roční výkaz o zahraniční kapitálové účasti

ZNAČKA STATISTICKÉHO FORMULÁŘE:

Iv 8-01

¹⁾ Program statistických zjišťování na rok 1999 byl uveřejněn v částce 90/1998 Sb., jeho změny v částce 19/1999 Sb.

1. Účel statistického zjišťování a jeho obsah

Účel statistického zjišťování:

Získání informací o přítomnosti zahraničních investorů a o výši jejich kapitálové účasti v podnicích nacházejících se na území České republiky. Údaje budou využity pro účely makroekonomické analýzy a pro účely statistiky globalizace.

Charakteristika zjišťovaných ukazatelů:

Podíl zahraničního investora na základním jmění nebo na hlasovacích právech (stav k 31. 12. sledovaného roku) a země původu tohoto investora.

2. Okruh zpravodajských jednotek

Ekonomické subjekty se zahraniční účastí.

3. Způsob statistického zjišťování

Forma statistického zjišťování: výkaz

Použitá metoda: vyčerpávající zjišťování

4. Periodicita a lhůty k poskytnutí údajů

Periodicita statistického zjišťování: roční

Lhůta k poskytnutí údajů zpravodajskou jednotkou:

do 29. 2. 2000

5. Orgán provádějící statistické zjišťování

Český statistický úřad.

Předseda:

Ing. Outrata v. r.

Vydává a tiskne: Tiskárna Ministerstva vnitra, p. o., Bartůňkova 4, pošt. schr. 10, 149 01 Praha 415, telefon (02) 792 70 11, fax (02) 795 26 03 – **Redakce:** Ministerstvo vnitra, Nad Štolou 3, pošt. schr. 21/SB, 170 34 Praha 7-Holešovice, telefon: (02) 614 32341 a 614 33502, fax (02) 614 33502 – **Administrace:** písemné objednávky předplatného, změny adres a počtu odebíraných výtisků – MORAVIAPRESS, a. s., U Póny 3061, 690 02 Břeclav, telefon 0627/305 161, fax: 0627/321 417. Objednávky ve Slovenské republice přijímá a titul distribuuje Magnet-Press Slovakia, s. r. o., Teslova 12, 821 02 Bratislava, tel./fax: 00421 7 525 46 28, 525 45 59. **Roční předplatné** se stanovuje za dodávku kompletního ročníku včetně rejstříku a je od předplatitelů vybíráno formou záloh ve výši oznámené ve Sbírce zákonů. Závěrečné vyúčtování se provádí po dodání kompletního ročníku na základě počtu skutečně vydaných částek (první záloha činí 3000,- Kč) – Vychází podle potřeby – **Distribuce:** celoroční předplatné i objednávky jednotlivých částek – MORAVIAPRESS, a. s., U Póny 3061, 690 02 Břeclav, telefon: 0627/305 179, 305 153, fax: 0627/321 417. – **Drobný prodej** – **Benešov:** HAAGER – Potřeby školní a kancelářské, Masarykovo nám. 101; **Bohumín:** ŽDB, a. s., technická knihovna, Bezručova 300; **Brno:** GARANCE-Q, Koliště 39, Knihkupectví ČS, Kapucínské nám. 11, Knihkupectví M. Ženíška, Květinářská 1, M.C.DES, Cejl 76, SEVT, a. s., Česká 14; **České Budějovice:** Prospektum, Kněžská 18, SEVT, a. s., Krajinská 38; **Hradec Králové:** TECHNOR, Hořícká 405; **Chomutov:** DDD Knihkupectví – Antikvariát, Ruská 85; **Jihlava:** VIKOSPOL, Smetanova 2; **Kadaň:** Knihařství – Přibíková, J. Švermy 14; **Kladno:** eL VaN, Ke Stadionu 1953; **Klatovy:** Krameriovo knihkupectví, Klatovy 169/I.; **Liberec:** Podještědské knihkupectví, Moskevská 28; **Most:** Knihkupectví Růžička, Šeříková 529/1057; **Napajedla:** Ing. Miroslav Kučeřík, Svatoplukova 1282; **Olomouc:** BONUM, Ostružnická 10, Tycho, Ostružnická 3; **Ostrava:** LIBREX, Nádražní 14, Profesio, Hollarova 14, SEVT, a. s., Dr. Šmerala 27; **Pardubice:** LEJHANEC, s. r. o., Sladkovského 414; **Plzeň:** ADMINA, Úslavská 2, EDICUM, Vojanova 45, Technické normy, Lábkova pav. č. 5; **Praha 1:** FIŠER-KLEMENTINUM, Karlova 1, KANT CZ, s. r. o., Hyberská 5, LINDE Praha, a. s., Opletalova 35, Moraviapress, a. s., Na Florenci 7-9, tel.: 02/232 07 66, PROSPEKTRUM, Na Poříčí 7; **Praha 4:** PROSPEKTRUM, Nákupní centrum, Budějovická, SEVT, a. s., Jihlavská 405; **Praha 5:** SEVT, a. s., E. Peškové 14; **Praha 6:** PPP – Staňková Isabela, Verdunská 1; **Praha 8:** JASIPA, Zenklova 60; **Praha 10:** Abonentní tiskový servis, Hájek 40, Uhřetěves, BMSS START, areál VÚ JAWA, V Korytech 20; **Přerov:** Knihkupectví EM-ZET, Bartošova 9; **Šumperk:** Knihkupectví D-G, Hlavní tř. 23; **Teplíce:** L + N knihkupectví, Kapelní 4; **Trutnov:** Galerie ALFA, Bulharská 58; **Ústí nad Labem:** 7 RX, s. r. o., Mírová 4, tel.: 047/44 249, 44 252, 44 253; **Zábřeh:** Knihkupectví PATKA, Žižkova 45; **Žatec:** Prodejna U Pivovaru, Žižkovo nám. 76. **Distribuční podmínky předplatného:** jednotlivé částky jsou expedovány neprodleně po dodání z tiskárny. Objednávky nového předplatného jsou vyřizovány do 15 dnů a pravidelné dodávky jsou zahajovány od nejbližší částky po ověření úhrady předplatného nebo jeho zálohy. Částky vyšší v době od zaevizování předplatného do jeho úhrady jsou doposílány jednorázově. Změny adres a počtu odebíraných výtisků jsou prováděny do 15 dnů. **Reklama:** informace na tel. číslo 0627/305 168. V písemném styku vždy uvádějte IČO (právnícká osoba), rodné číslo (fyzická osoba). **Podávání novinových zásilek** povoleno Českou poštou, s. p., Odštěpný závod Jižní Morava Ředitelství v Brně č. j. P/2-4463/95 ze dne 8. 11. 1995.